

Aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Regio Gooi en Vechtstreek
T.a.v. de heer I. Meuwese, algemeen directeur
Postbus 251
1400 AG BUSSUM

Laan Corpus den Hoorn 200
9728 JS Groningen
Postbus 8006
9702 KA Groningen
Tel. 088-500 95 00
E-mail info@eshuis.com

Behandeld door: Henk van den Top
Ons kenmerk: 2022.384
Datum: 27 oktober 2022

Betreft: Managementletter interimcontrole 2022

Geacht bestuur, geachte heer Meuwese,

Eshuis Registeraccountants heeft van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek de opdracht gekregen om de jaarrekening 2022 te controleren. Door middel van onze brief van 23 augustus is deze opdracht bevestigd. In die opdrachtbevestiging liggen de voorwaarden en het honorarium vast. Onderdeel van de controleopdracht is de interimcontrole. Deze is inmiddels nagenoeg afgerond en u leest onze bevindingen in de nu voorliggende managementletter.

Voor de herkenbaarheid hebben we nagenoeg dezelfde indeling gekozen als vorig jaar. De indeling is derhalve als volgt:

1. Ontwikkelingen en de gevolgen voor het aanbestedingsdossier
2. Samenvatting interimcontrole 2022
3. Controleproces 2022
4. Procesbevindingen
5. Proces overstijgende aandachtspunten
6. Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole
7. Afsluiting

Wij geven in deze managementletter aan hoe het controleproces in elkaar steekt, waar we in deze interim de accenten hebben gelegd en uiteraard treft u onze bevindingen en adviezen aan. Ook zijn we nagegaan wat de follow up is geweest op eerdere bevindingen en adviezen. Een concept van deze managementletter is op 26 oktober besproken met de leiding van de organisatie.

Uw medewerkers hebben ons voortvarend voorzien van de gevraagde informatie en documentatie en we hebben het proces van samenwerking als professioneel en plezierig ervaren. Daarvoor spreken we onze dank uit aan alle betrokkenen.

1. Ontwikkelingen en de gevolgen voor het aanbestedingsdossier

1.1 De Regio Gooi en Vechtstreek, ontwikkelingen bieden kansen maar ook bedreigingen

Het leidend motto van de Regio “voor inwoners, met gemeenten” is dagelijks zichtbaar in de uitvoering van de taken en de werkzaamheden. En dat is de laatste jaren door eigen keuzes, maar ook door ontwikkelingen in de omgeving, alleen maar sterker geworden. Signaleren van maatschappelijke trends en behoeften van de aangesloten gemeenten en hun burgers zit bij de Regio in de genen, evenals de vertaling van deze trends en behoeften naar taken en producten bij de Regio.

Daarin is de Regio creatief, innovatief en waar nodig in staat om snel te schakelen, zoals zichtbaar is geworden in de Coronacrisis en de gevolgen daarvan. Teststraten, vaccinatielocaties, ze werden snel gerealiseerd als het nodig was.

Inmiddels lijkt de wereld, en dus ook Nederland min of meer in permanente staat van crisis te verkeren. Corona, vluchtelingen, de woningmarkt, inflatie, het zijn begrippen die de media domineren en dagelijks tot ons komen. Gemeenten, en zeker ook de Regio, als samenwerkingsverband van gemeenten in de Gooi en Vechtstreek, hebben ermee te dealen en doen dat naar vermogen.

Daarbij is regelmatig zoveel (reactie-)snelheid geboden, dat er niet altijd tijd is om de reguliere processen te volgen. Zo was het na het uitbreken van Corona van belang om zo snel mogelijk adequaat functionerende testfaciliteiten op te zetten. Dat spoedeisende karakter maakte dat het naleven van (Europese) aanbestedingsregels voor deze activiteiten uiteraard niet de hoogste prioriteit kon hebben en afwijken vanwege het spoedeisende karakter was dan ook toegestaan. Maar op enig moment wordt een situatie die eerst zwaar spoedeisend was, na verloop van tijd beheersbaar en meer voorspelbaar en worden de “normale” regels weer van kracht.

En dit geldt vervolgens ook voor de andere crises waarmee de samenleving te maken heeft gekregen.

1.2 Ontwikkelingen in de organisatie

We hebben in eerdere managementletters melding gemaakt van de innovatieve kracht van de Regio versus de uitdaging om de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering gelijk op te laten lopen met de inhoudelijke innovaties, de uitbreiding van taken en de ontwikkelingen in de organisatie.

De “interne verzelfstandiging” van de RAV en de nauwe samenwerking die de RAV heeft met Flevoland, zorgen voor een dilemma. Enerzijds wil de Regio de operationele zaken zoveel mogelijk bundelen om maximaal voordeel te halen uit deze samenwerking. Het leidt er echter toe, dat de aansturing van de RAV steeds minder verbonden is met de aansturing van de Regio als totaal. Dat is soms lastig, want de RAV is nog steeds integraal onderdeel van de rechtspersoon Gemeenschappelijke regeling Gooi en Vechtstreek, zodat het dagelijks en algemeen bestuur van de Regio ten volle verantwoordelijkheid dragen voor het reilen en zeilen bij de RAV.

Wij constateren echter dat er vanuit de Regio niet altijd genoeg “grip” is op de RAV. Als we bijvoorbeeld focussen op de naleving van de (Europese) aanbestedingsregels, dan constateren we dat de Regio niet of nauwelijks zicht heeft op de inkopen van de RAV, die veelal plaatsvinden in samenwerking met Flevoland. Ook de informatie over de gerealiseerde inkopen en de gevolgde procedure, dan wel de vastlegging van redenen voor het eventueel afwijken van (Europese) aanbestedingsregels, is binnen de Regio te weinig beschikbaar om er een oordeel over te kunnen vellen. Maar een eventuele onrechtmatigheid is wel degelijk toerekenbaar aan de rechtspersoon Regio Gooi en Vechtstreek.

1.3 Tussentijdse spendanalyse

Ten opzichte van voorgaand jaar is de tussentijdse spendanalyse over het eerste deel van boekjaar eerder beschikbaar gekomen. Daarmee is er sneller dan vorig jaar tussentijds inzicht in de mogelijke afwijkingen van de aanbestedingsregels en is er nog tijd om te onderzoeken waar reparatie wenselijk en mogelijk is. Dat is een goede ontwikkeling. Echter, hoe waardevol een spendanalyse ook is, het blijft wel een maatregel achteraf.

Daarom is het eveneens een goede ontwikkeling dat er wordt gewerkt aan/met beheersmaatregelen die de naleving van de aanbestedingsregels aan de voorkant moeten borgen, door het inkoopproces inhoudelijk en qua workflow te versterken. Inzet van inkoopdeskundigheid, een inkoopkalender, contractenregister en administratieve systemen die inzicht kunnen bieden in transacties op CPV-code, zijn hier voorbeelden van.

Wij hebben kennis genomen van uw spendanalyse, de onderliggende documentatie bestudeerd en geanalyseerd en er met de organisatie over gesproken. Onze conclusie is, en dat stemt overeen met de bevindingen in de organisatie, dat hoewel er nog geen afgerond beeld is, er meerdere afwijkingen van de aanbestedingsregels zijn geconstateerd. Tevens is van diverse transacties op dit moment nog niet duidelijk of de aanbestedingsregels zijn nageleefd, zodat er nadere documentatie op tafel moet komen.

Samenvattend is het beeld op dit moment:

- De spendanalyse is momenteel uitgevoerd op het niveau van de crediteur en niet op het niveau van CPV-code, waardoor er nog geen volledig inzicht is in de risico's in het aanbestedingsdossier. Met de komst van het nieuwe financieel pakket (Lumen Civitas) vanaf 1 januari 2023 is deze koppeling waarschijnlijk wel geautomatiseerd mogelijk, maar helaas biedt dat voor huidig controlejaar nog geen aanknopingspunten. Dat betekent dat er, net als vorig jaar, nog een "handmatige" recapitulatie naar CPV-codes plaatsvindt.
- Ten aanzien van de inkopen van de RAV bevatten de systemen van de Regio onvoldoende informatie en documentatie om de naleving van de aanbestedingsregels te kunnen toetsen. Er zullen afspraken moeten worden gemaakt met / over de RAV zodat het bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek uiteindelijk haar bestuurlijke verantwoordelijkheid kan dragen en integraal verantwoording kan afleggen over de Regio, inclusief het onderdeel RAV.
- Het sociaal domein is nog buiten deze analyse gebleven. Er zal alsnog een spendanalyse voor het sociaal domein moeten worden uitgevoerd. Daarbij is voor de jaarrekening van de Regio met name het product beschermd wonen van belang.
- Binnen de GAD zijn contracten waarvan al eerder is geconstateerd dat deze niet rechtmatig tot stand zijn gekomen ook over 2022 nog steeds onrechtmatig. Hier zal actie op moeten worden uitgezet om tot rechtmatige transacties te komen.
- Er staan naar aanleiding van de spendanalyse nog vragen open in de organisatie, onder andere wat betreft het argument spoedeisend karakter.

Op grond van de huidige kennis, de openstaande vragen en de al geconstateerde afwijkingen kan in dit stadium niet worden uitgesloten dat het totaal van de aanbestedingsfouten de grens van goedkeuring van de jaarrekening op het aspect rechtmatigheid zal overschrijden.

2. Samenvatting interimcontrole 2022

De hoofdlijnen van onze bevindingen geven wij weer in de tabel hierna.

Onderwerp	Bevindingen
Inrichting van de interne beheersing	Tijdens de interimcontrole hebben wij meerdere proceseigenaren gesproken over de interne beheersing van de belangrijke processen binnen de Regio. Over de gehele linie zien wij dat er stappen zijn gezet om de interne beheersing op een hoger niveau te krijgen. Enkele voorbeelden zijn genoemd in hoofdstuk 4 bij de procesbevindingen.
Inkoop en aanbesteden	Er zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot het proces inkoop en aanbesteden. Een voorbeeld hiervan is het opgestelde inkoopbeleid 2022. Een ander voorbeeld betreft het tijdig beschikbaar zijn van de tussentijdse spendanalyse. De uitkomsten van de spendanalyse zijn in hoofdstuk 1.3 reeds toegelicht. Middels een lijncontrole hebben we het bestaan van het aanbestedingsproces bij de Regio in kaart gebracht. De uitkomsten van de spendanalyse laten echter zien dat het aanbestedingsproces in de praktijk niet altijd is gevolgd.
Opbrengstverantwoording	Voor de volledigheid van opbrengstverantwoording is het van belang dat de Regio op alle stromen voldoende waarborgen treft, zodat alle uitgevoerde opdrachten ook leiden tot de afgesproken opbrengst. Wij hebben vastgesteld dat de organisatie hier over het algemeen voldoende waarborgen voor heeft getroffen en zich hier ook bewust mee bezighoudt. Voor de categorie "overige opbrengsten" worden diverse waarborgen getroffen ten aanzien van de volledigheid, maar deze waarborgen zijn in de praktijk veelal niet zichtbaar. Dit is bijvoorbeeld van toepassing bij huuropbrengsten. Wij zien echter nog steeds verbeterpotentieel ten aanzien van het borgen van de volledigheid van subsidies en projecten (door bijvoorbeeld het implementeren van een contractenregister). Wij hebben begrepen dat een contractenregister voor subsidies momenteel in ontwikkeling is.
Sturen op fraudepreventie en integriteit	Vorig jaar heeft de Regio al een start gemaakt met een organisatiebrede frauderisicoanalyse. In het kader van het ISO-certificeringstraject zijn er inmiddels risico-matrices opgesteld voor een aantal processen waar rechtmatigheid een rol speelt (bijvoorbeeld bij processen rondom het sociaal domein). Hierin wordt ook aandacht geschonken aan het fraude aspect. Het sturen op fraudepreventie blijft een organisch proces en krijgt blijvend aandacht bij de Regio.
IT-omgeving en informatieveiligheid	Wij hebben de opzet van de IT-omgeving en de dataveiligheid omtrent AVG beoordeeld. Momenteel spelen er een aantal grote ontwikkelingen op het gebied van uw informatiesystemen. Aandachtspunten zijn het actief monitoren van de naleving van SLA's, autorisatie van wijzigingen in systemen en de beheersing op de rechten en rollen.
Continuïteit	Bij controleopdrachten is het aspect continuïteit een aandachtspunt voor accountants. Dat heeft in de publieke sector een minder zware lading dan bij private ondernemingen. Immers voor de Regio, met de rechtsvorm van een gemeenschappelijke regeling geldt, dat zolang de deelnemers geen besluit nemen tot opheffen, de continuïteit zeker is.
Sociaal domein	De controle op de taken binnen het sociaal domein die de Regio uitvoert voor de deelnemende gemeenten kennen een eigen separaat verantwoordings- en controletraject.

3. Het controleproces 2022

Het reguliere proces van de accountantscontrole is door de jaren heen niet fundamenteel gewijzigd. Zoals de Regio van ons gewend is, kent de controle twee hoofdfasen, namelijk de interimcontrole en de eindejaarscontrole, naast diverse vormen van afstemming en overleg rondom deze beide hoofdfasen. Op die wijze organiseren we samen een effectief en efficiënt controleproces wat ons in met elkaar in staat stelt om de verschillende deadlines in uw P&C-cyclus te halen.

De interimcontrole is een voorbereiding op de jaarrekeningcontrole waarin de accountant zich een beeld vormt van de interne beheersing binnen de belangrijkste, voor de jaarrekening relevante, administratieve processen. Daarbij proberen we zoveel mogelijk al inzicht te krijgen in eventuele risico's en andere factoren die effect zouden kunnen hebben op de strekking van de controleverklaring. Bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zorgen de aanbestedingsregels de laatste jaren voor veel controlebevindingen en ook regelmatig voor niet-goedkeurende oordelen op het vlak van rechtmatigheid. Daar heeft de Regio Gooi en Vechtstreek ook ervaring mee.

Diverse keren hebben wij melding gemaakt van de voorgenomen wijziging in wetgeving die ervoor moet zorgen dat de Regio (het dagelijks bestuur) zelf een rechtmatigheidsverantwoording gaat opnemen in de jaarrekening. Vervolgens wordt het accountantsoordeel beperkt tot een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening, waarbij dan uw rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is van de jaarrekening en dus valt onder ons getrouwheidsoordeel.

Het betreffende wetsvoorstel is inmiddels aangenomen in de Tweede Kamer en zal binnenkort door de Eerste Kamer worden aangenomen. De verwachte ingangsdatum is het boekjaar 2023, zodat wij ook bij de jaarrekening 2022 nog zowel een oordeel inzake de getrouwheid als een oordeel inzake de rechtmatigheid zullen afgeven. De Regio heeft inmiddels externe ondersteuning ingehuurd voor de voorbereidingen op deze rechtmatigheidsverantwoording omdat het niet mogelijk is gebleken om de vacature intern op te vullen.

De laatste jaren hebben wij in onze controle en onze rapportage aandacht besteed aan de onderwerpen fraude en continuïteit. Dat zullen wij blijven doen. Bij wettelijke controles die vallen onder Wet Toezicht Accountantsorganisaties is het met ingang van het boekjaar 2022 verplicht om in de controleverklaring in te gaan op deze beide onderwerpen. Aangezien uw deelnemende gemeenten wel onder de werking van deze WTA vallen en gemeenschappelijke regelingen niet, zullen accountants deze beide onderwerpen meenemen in hun controleverklaring bij gemeenten maar bij de Regio hoeft dat nog niet. De verwachting is wel, dat dit op termijn ook voor de Regio zal gaan gelden.

4. Procesbevindingen

Bij het uitvoeren van de interimcontrole hebben wij naast nieuwe ontwikkelingen binnen de Regio ook oog voor adviezen, aanbevelingen en opmerkingen uit eerdere jaren. In de organisatie bij de Regio zien wij dat de interne beheersing zich in positieve zin ontwikkelt. Als voorbeeld noemen wij de Regio-kalender (jaarkalender), waarmee de belangrijke deadlines van uit te voeren controles op alle relevante domeinen inzichtelijk zijn. De kalender wordt door de adviseur kwaliteit en rechtmatigheid bijgehouden en verder ontwikkeld, zodat de controles en rapportages jaarlijks tijdig beschikbaar zijn. Een ander voorbeeld is dat er in 2022 een nieuw inkoopbeleid is vastgesteld. Wij hebben voor een aantal processen al enkele detailcontroles verricht. De observaties vanuit de procesanalyse en vanuit de detailcontroles delen wij hierna met u.

4.1 Inkoop en aanbesteden

Wij hebben tijdens de interimcontrole aandacht geschonken aan de procesgang rondom de EU-aanbestedingen. Op basis van een lijncontrole en het geldende inkoopbeleid hebben wij vastgesteld dat de projectleider (die de inkoopbehoefte signaleert) tijdig afstemt met de inkoop adviseur aan de hand van een inkoopstartformulier. Het inkoopstartformulier vormt de basis voor de verdere beoordeling of er sprake is van een mogelijke EU-aanbesteding. Het voorstel wordt geautoriseerd door het centraal managementteam (CMT) en vervolgens wordt de aanbesteding opgestart en is de aanbesteding in 2022 rechtsgeldig afgerond. Wij hebben in het geval van deze lijncontrole vastgesteld dat hierbij ook het eigen inkoopbeleid is gevolgd.

De beoordeelde lijncontrole geeft aan dat er een gedegen aanbestedingsproces bestaat, maar de spendanalyse geeft andere uitkomsten. Dit leidt tot de indicatie dat niet voor alle inkopen het aanbestedingsproces wordt gevolgd. Om te monitoren of de Regio hierdoor risico's loopt hanteert de organisatie een tussentijdse spendanalyse. In hoofdstuk 1.3 zijn de belangrijkste observaties gedeeld met betrekking tot de uitkomsten van de tussentijdse spendanalyse.

4.2 Tussentijdse informatievoorziening

Op basis van de financiële verordening dient er jaarlijks een bestuursrapportage opgesteld te worden over de eerste zes maanden van het lopende boekjaar. Bij de start van onze interimcontrole ontvingen wij de (concept) bestuursrapportage 2022. Deze betreft de eerste zes maanden van 2022 en is besproken in de financiële commissie van 8 september 2022. Deze rapportage bevat de voortgang in de activiteiten en geeft de afwijkingen weer ten opzichte van de begroting 2022 (na verwerking geautoriseerde wijzigingen). De afwijking tussen de begroting na wijziging en de prognose is fors met € 15,2 miljoen lasten op een totaal van € 92,9 miljoen (begroting na wijziging), maar wordt voor een groot deel veroorzaakt door de GGD als gevolg van de coronapandemie begin dit jaar (effect € 9,1 miljoen). Deze extra lasten worden vergoed door het Rijk. Voor meer details verwijzen wij naar de bestuursrapportage.

Omdat de begroting een belangrijk sturingsmiddel is voor de Regio hebben wij dit jaar ook een lijncontrole uitgevoerd op de totstandkoming van de begrotingswijziging. Dit proces wordt middels een oplegger gestart vanuit een teamleider en vervolgens worden alle daartoe relevante medewerkers (senior-adviseur planning en control / concerncontroller / en controllers) ingeschakeld om de begrotingswijziging voor te bereiden. Uiteindelijk wordt de begrotingswijziging voor zienswijze ingebracht en volgt een besluit van het Algemeen Bestuur. Wij hebben hierin geen tekortkomingen vastgesteld.

4.3 Volledigheid van de opbrengsten verantwoording

De volledigheid van de opbrengsten bij de GGD wordt met name geborgd door een goederenbeweging op basis van inkopen en voorraadstellingen en deze te vergelijken met de geregistreeerde verkopen. Wanneer er verschillen tussen beide zijn geconstateerd dan worden deze zichtbaar geanalyseerd, gedocumenteerd en waar nodig gecorrigeerd. Daarmee heeft de Regio voldoende zekerheid over de volledigheid van deze opbrengsten.

De gemeente vergoedt het toezicht op de kinderopvang om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van kinderopvang wordt gewaarborgd. Door de gevolgen van COVID-19 in 2021 is het aantal op locatie uitgevoerde toezichtbezoeken fors afgenomen. De vanuit de meerkosten COVID-19 GGD gereserveerde gelden vanuit voorgaand jaar worden naar verwachting ongeveer gelijkmatig over 2022 en 2023 ingezet om zodoende een inhaalslag ten aanzien van in 2021 niet uitgevoerde toezichtbezoeken te maken. De realisatie van de vergoedingen vindt plaats door een eindafrekening op basis van de daadwerkelijk uitgevoerde inspecties. In het systeem GIR is een overzicht van de uitgevoerde en de geplande inspecties 2022 beschikbaar. Ook gemeenten hebben rechtstreeks toegang tot dit systeem en kunnen de actuele stand inzien. Door de waarborgen in het proces is het risico op onvolledigheid gering.

Wij hebben vastgesteld dat het proces bij de GAD geen significante wijzigingen ten opzichte van voorgaand jaar kent. Aangezien er bij de diverse afvalstromen tegengestelde belangen bestaan tussen de betrokkenen, rekening houdend met derde partijen, is het risico op onvolledigheid van de opbrengsten laag. Een belangrijke controle op de juistheid en volledigheid van de ingezamelde tonnages afval is de analyse op de afvalstoffenbalans. Hierin wordt de aansluiting gelegd tussen de afvalregistratie en de registratie in de financiële administratie en worden verschillen nader uitgezocht. Ten tijde van de interimcontrole hebben wij middels een detailcontrole op de opbrengsten GAD geen afwijkingen onderkend.

De belangrijkste waarborg met betrekking tot de volledigheid van de opbrengsten RAV is de aansluiting tussen de verschillende IT-pakketten. Het gaat om de aansluiting tussen Ambusuite, Fincontrol en Exact (financieel). Hierbij worden de declarabele ritten vergeleken met de gefactureerde ritten. Verschillen worden nader onderzocht en worden voorzien van een toelichting. Bij de jaarrekeningcontrole zullen we, ook in combinatie op de voorbereiding van de nacalculatie Ambulancezorg 2022, de juistheid en volledigheid van de opbrengsten RAV verder controleren.

Voor de overige opbrengsten, zoals huuropbrengsten of detachingsopbrengsten worden diverse niet-zichtbare controles uitgevoerd ten aanzien van de volledigheid. Bijvoorbeeld bij detachering worden kosten verantwoord via een afzonderlijke kostendrager en wanneer hier geen opbrengsten tegenover komen te staan, dan valt dit bij de analyse op. Dit draagt er aan bij om de volledigheid van de overige opbrengsten te waarborgen. Wij adviseren om de uitgevoerde controlehandelingen zichtbaar vast te leggen en de vastleggingen te bewaren.

In de managementletter 2021 zijn een aantal voorstellen gedaan ten aanzien van het borgen van de volledigheid van de overige opbrengsten, waaronder (met name inkomende subsidies en projecten). De aanwezigheid van een contractregister hierin is een belangrijke waarborg, omdat hiermee de volledigheid van de financiële verantwoording kan worden geborgd. Op moment van schrijven is een dergelijk contractregister nog in ontwikkeling.

4.4 Personeel

In de personeels- en salarisadministratie worden uitsluitend geautoriseerde mutaties doorgevoerd, waarbij een vier-ogenprincipe van toepassing is op de verwerking van de mutaties. Op basis van onze detail werkzaamheden hebben wij geen onjuistheden geconstateerd in de verwerking van de mutaties.

Wij hebben, net als in eerdere jaren, wel een aantal aandachtspunten. Bij twee van de indiensttredingen in 2022 is het personeelsdossier niet volledig gevuld en mist een kopie ID of passende VOG. Wij adviseren de Regio hierbij aanvullende beheersingsmaatregelen toe te passen, zodat missende documentatie in het personeelsdossier eerder kan worden opgemerkt/hersteld.

4.5 Factuurafhandeling en betalingsverkeer

Wij verwachten dat er in het proces van factuurafhandeling en betaling beheersmaatregelen zijn opgenomen zodat niet de hele lijn in één hand is (vier-ogenprincipe). Tevens verwachten wij (zichtbare en reproduceerbare) aandacht voor de vaststelling dat de ingekochte goederen zijn geleverd, dan wel de dienst is verricht (prestatielevering).

Met betrekking tot de toetsing op de prestatielevering hebben wij vastgesteld dat de Regio (nog) geen beleid hieromtrent heeft opgesteld. Navraag binnen de organisatie omtrent de toetsing op de prestatielevering van de in onze controle geselecteerde facturen, heeft tot het gewenste resultaat geleid. We hebben daarom vast kunnen stellen dat het aspect prestatielevering aandacht heeft gehad bij de interne controle op de inkoopfacturen zoals die door de organisatie is uitgevoerd. In de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij hierin geen tekortkomingen geconstateerd.

Binnen de organisatie vindt geen zichtbare controle plaats op de invoer en wijzigingen van de crediteurenstamgegevens. In het financieel pakket (Exact) kan een akkoord door een andere medewerker dan de medewerker die invoert niet worden afgedwongen. Hierdoor ontstaat het risico dat stamgegevens van crediteuren onjuist worden ingevoerd of gewijzigd en derhalve aan een verkeerd bankrekeningnummer wordt betaald. Wij adviseren systeemtechnisch in te regelen dat er functiescheiding is tussen de invoer en accordering van nieuwe en gewijzigde crediteuren.

De werkafpraak binnen de Regio is dat verschillende stappen (inlezen, zetten eerste handtekening en zetten van de tweede handtekening) in het betaalproces zijn gescheiden. In de praktijk blijkt dat deze scheiding niet altijd wordt nageleefd. Er zijn betalingen geconstateerd waarbij de betaalbatch is ingelezen door dezelfde persoon als degene die de eerste handtekening zet. Wij adviseren in de betaalomgeving deze rechten aan te passen en een strikt onderscheid toe te passen. De Regio heeft aangegeven dat, met de komst van een nieuwe medewerker financiën, deze afspraken strikter ingeregeld en gehandhaafd kunnen worden.

4.6 Memoriaalboekingen

Memoriaalboekingen zijn boekingen die buiten het reguliere proces om uitgevoerd worden. Memorialen zijn bij uitstek geschikt, en bedoeld, om bijvoorbeeld correctieboekingen of schattingen op de juiste wijze in de periodecijfers of de jaarrekening te verwerken. Om die reden zijn memoriaalboekingen, zeker die na jaareinde worden gemaakt, meer dan gemiddeld vatbaar voor afwijkingen. Wij hebben tijdens de interimcontrole het proces omtrent de memorialen in opzet en bestaan beoordeeld.

Wij hebben niet kunnen vaststellen dat er in opzet en bestaan een vier-ogenprincipe wordt gehanteerd. Dit komt omdat dit voor ons niet zichtbaar is. We zullen om die reden bij de jaarafsluiting op een risicogerichte wijze nader naar de (met name de afsluitende) memoriaalboekingen kijken.

5. Proces overstijgende aandachtspunten

In hoofdstuk 3 maakten wij al melding van de verhoogde maatschappelijke aandacht voor fraude en continuïteit. Dat zijn proces overstijgende onderwerpen, net als de IT- en informatiebeveiliging. In dit hoofdstuk gaan we nader in op de IT.

5.1 Ontwikkelingen in IT

De Regio staat aan de vooravond van belangrijke veranderingen in haar informatiesystemen. Met ingang van 2023 zal de Regio met een nieuwe financiële applicatie werken. De Regio stapt per 1 januari 2023 over van Exact naar Lumen Civitas. Vanzelfsprekend is de implementatie van Lumen Civitas belangrijk, voor de Regio en in onze controle. Wij hebben met de senior-adviseur P&C en de IT-coördinatoren gesproken over de voortgang van de implementatie. Daarnaast hebben wij kennisgenomen van documentatie met betrekking tot de voortgang van de implementatie. Hieruit kwamen geen bijzonderheden naar voren.

Wij adviseren voldoende aandacht te schenken aan het migratieproces, de conversie van gegevens, de inrichting van rechten en rollen en de gebruikservaringen na ingebruikname van het pakket. De Regio geldt als een pilot voor dit pakket en mogelijk leidt dit nog tot uitdagingen in de gebruiksvriendelijkheid van Lumen Civitas in de organisatie. Wij geven de Regio in overweging hiervoor herhalingstrainingen of voorlichtingen te geven zodat het systeem blijvend goed gebruikt wordt.

Tegelijkertijd loopt de implementatie van een nieuw zaakstelsel. De planning is om vanaf 1 november 2022 over te stappen van Corsa naar Decos. Ook hierbij zijn de reeds genoemde aandachtspunten (rechtenbeheer etc.) van toepassing.

In de tussentijd blijft het van groot belang om de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking op alle niveaus blijvend te borgen. Wij gaan hieronder kort in op onze observaties ten aanzien van informatiebeveiliging en AVG, logische toegangsbeveiliging, wijzigingenbeheer, continuïteitsbeheer en leveranciersmanagement.

5.2 Informatiebeveiliging en AVG

De RGV beschikt nog niet over een gedragen informatiebeveiligingsbeleid. Het strategische informatiebeveiligingsbeleid is verouderd en wordt niet breed gedragen in de organisatie. Daarnaast beschikt de Regio niet over een operationeel informatiebeveiligingsplan. We benadrukken dat een meer operationele invulling belangrijk is om vroegtijdig signalen tot mogelijke risico's ten aanzien van informatiebeveiliging te identificeren en adviseren hier hoge prioriteit aan te geven.

Met betrekking tot de AVG constateren wij dat de E-learnings nog niet integraal zijn toegepast. Wij raden aan om met name bij de GGD-medewerkers een E-learning hoge prioriteit te geven, omdat hier intensief wordt gewerkt met gevoelige persoonsgegevens. Een andere observatie is dat het proces van intrekken van rechten ten aanzien van (gevoelige) informatie bij doorstroom en uit dienst treding nog niet gestructureerd verloopt. Wij hebben tevens begrepen dat het bewaarbeleid voor gegevens niet altijd consequent wordt toegepast.

De Regio verwacht met de uitbreiding in formatie en de structureel beschikbaar gestelde gelden bedoeld voor informatieveiligheid in de komende jaren een inhaalslag te maken.

5.3 Logische toegangsbeveiliging

Met logische toegangsbeveiliging wordt bedoeld dat het duidelijk is welke medewerker er welke actie mag uitvoeren in een relevant (deel)systeem. Hierbij is het van belang om vast te stellen wat de identiteit is van de gebruiker. Dat wordt opgelost door een eigen account per gebruiker. Om vervolgens te verifiëren dat daadwerkelijk de juiste persoon is ingelogd op het systeem wordt gebruikgemaakt van een authenticatie. Uiteindelijk krijgt iedere gebruiker enkel rechten toegekend om binnen het systeem te navigeren naar voor de functie relevante data, dat is de autorisatie.

Ten aanzien van identificatie en authenticatie heeft de Regio een aantal waarborgen gesteld die bijdragen aan een betrouwbare gegevensverwerking. In 2022 is aanvullend Multifactor authenticatie (MFA) geïmplementeerd, zodat medewerkers via een dubbele controle kunnen inloggen.

Met betrekking tot het autorisatiebeheer merken wij op dat de toegekende rechten per gebruiker in het financieel pakket (Exact) ruim zijn ingeregeld. Het is bijvoorbeeld mogelijk om als senior adviseur P&C crediteur stamgegevens aan te maken, te wijzigen en te verwijderen in de financiële administratie. Deze senior adviseur P&C heeft ook een rol in het betalingsproces. Wij adviseren deze rechten in te trekken en slechts te beleggen bij medewerkers die niet rechtstreeks betrokken zijn bij het betaalproces. Wij merken op dat de werkafspraken op deze manier worden nageleefd (ook al kunnen deze afspraken systeemtechnisch worden omzeild). Met de komst van Lumen Civitas is de verwachting dat de werkafspraken systeemtechnisch ingeregeld kunnen worden.

De werkafspraken met betrekking tot het betaalproces beschrijven dat de verschillende werkzaamheden in de online bankapplicatie (inlezen, zetten eerste handtekening en zetten van de tweede handtekening) strikt gescheiden moeten zijn. Wij hebben opgemerkt dat in de praktijk blijkt dat deze scheiding niet altijd plaatsvindt. Er zijn gevallen geconstateerd waarbij de batch wordt ingelezen door dezelfde persoon als de persoon die de eerste handtekening zet. Wij adviseren in de betaalomgeving deze rechten aan te passen en een strikt onderscheid toe te passen conform de werkafspraken. De Regio heeft aangegeven dat, met de komst van een nieuwe medewerker financiën, deze afspraken strikter ingeregeld kunnen worden.

5.4 Wijzigingenbeheer

Het doel van wijzigingsbeheer is om gecontroleerd (zonder verstoringen) wijzigingen in systemen door te voeren. Gezien de overgang naar het nieuwe financiële pakket en het nieuwe zaak systeem is er het afgelopen jaar beperkt aandacht geweest om wijzigingen via een gestructureerd proces te laten verlopen. Hierdoor blijven onze aanbevelingen van eerdere jaren staan. Wij raden aan om een geformaliseerd proces voor wijzigingen te implementeren waarin wijzigingen via een vast proces worden doorgevoerd. Daarnaast adviseren wij om onderscheid te maken tussen eenvoudige wijzigingen en complexe wijzigingen. Complexe wijzigingen worden nadrukkelijk getest en geautoriseerd voordat deze in de productie omgeving worden geïmplementeerd.

5.5 Continuïteitsbeheer

Het continuïteitsbeheer wordt door de Regio in eigen beheer gehouden. De serverruimten bevatten een koel- en vochtdetectie installatie. De airco-units zijn ondergebracht in een onderhoudscontract. De serverruimtes en de patchruimtes zijn allen voorzien van een UPS batterij. Wij hebben gesprekken gevoerd met de ICT coördinatoren en kennis genomen van het back up proces. Er hebben zich in 2022 geen incidenten voorgedaan met impact op de jaarrekening. Momenteel is de Regio bezig met een volledige herinrichting van de ICT infrastructuur. Bij het opzetten van deze nieuwe configuratie is beveiliging van en toegang tot data en apparatuur een van de belangrijke aandachtspunten.

5.6 Leveranciersmanagement

Vorig jaar hebben wij begrepen dat de Regio haar IT-strategie aan het herzien is, waarbij de wens is om diverse IT-diensten in te kopen. Deze wens is er nog steeds, maar de weg ernaartoe is weerbarstig. Er zijn momenteel grote veranderingen gaande als gevolg van de overgang naar een nieuw financieel pakket en een nieuw zaakstelsel. Op het moment dat de Regio meer in een regie rol komt is het belangrijk dat de Regio duidelijke normen definieert waaraan de toekomstige IT leverancier moet voldoen. Momenteel is de Regio nog niet zover dat deze normen zijn gedefinieerd.

Onze aanbeveling blijft staan, omdat het vroegtijdig uitwerken van concrete normen in een strategisch IT-beleid, waarin de minimale vereisten zijn opgenomen helpt de Regio om in een later stadium bruikbare en concrete Service Level Agreement op te stellen met potentiële IT-leveranciers. Vervolgens is het belangrijk om de gemaakte afspraken periodiek te monitoren door middel van het ontvangen van een Service Management Rapportage, waarin over kritische prestatie indicatoren, zoals de minimale beschikbaarheid van systemen, wordt gerapporteerd.

6. Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole

6.1 Verlofsparen

Op 27 januari 2022 heeft de VNG met haar stakeholders een akkoord voor de CAO Gemeenten en de CAO SGO gesloten. Eén onderdeel van deze afspraken gaat over verlofsparen. De afspraken over verlofsparen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022. Een medewerker kan dus met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren opzijzetten voor later. Deze vakantie-uren verjaren niet.

Deze vormen van bovenwettelijke vakantie die de medewerker opzij kan zetten staan in de cao. Het lastige is dat de Regio, net als veel andere organisaties (nog) geen systeem heeft waarin medewerkers kunnen aangeven of en hoe ze verlof wensen te sparen. Toch zal de werkgever aan de werknemer moeten aangeven hoe zij verlof kunnen sparen in 2022.

De commissie BBV heeft stelling genomen dat bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook een onvoorspelbare afbouw kennen, waardoor hiervoor een voorziening dient te worden gevormd. Wij adviseren de Regio de gevolgen van bovenstaande in kaart te brengen en de hoogte van de (te verwachten) voorziening tijdig met ons te communiceren.

6.2 Uittreding gemeente Weesp

Sinds 2020 is bekend dat gemeente Weesp wilde uittreden bij de Regio. Destijds is afgesproken om deze uittreding in 2022 te realiseren. Het proces van de uittreding van gemeente Weesp is zorgvuldig verlopen en er zijn heldere afspraken gemaakt. Wij hebben kennisgenomen van de afspraken tussen de gemeente Weesp, gemeente Amsterdam en de Regio, waarbij als uitgangspunt is genomen dat gemeente Weesp geen kostenverhogende effecten ervaart in haar begroting als gevolg van de uittreding.

In de afspraken, die rechtsgeldig zijn ondertekend op 14 juli 2022, is ook opgenomen dat bij uittreding van de gemeente Weesp een vergoeding van € 4.1 miljoen van de gemeente Amsterdam wordt ontvangen. Deze vergoeding moet voorzien in de dekking van veranderingskosten, waaronder organisatorische aanpassingen, efficiencymaatregelen ten aanzien van informatisering & automatisering, de mobiliteit van personeel, de concentratie van huisvesting en overige maatregelen worden verstaan.

Wij hebben met de Regio van gedachte gewisseld over de mogelijkheid van het aanwezig zijn van verlieslatende contracten. Op basis van de gesprekken en de ontvangen documentatie hebben wij geen indicaties dat er sprake zou zijn van verlieslatende contracten als gevolg van de uittreding van gemeente Weesp.

Gezien de achtergrond van de afspraken in relatie tot de uitnutting van de vergoeding zullen wij per jaareinde gegevensgerichte werkzaamheden verrichten aan de in aanmerking genomen verandercosten door de Regio. Hiermee wordt getoetst dat deze kosten voldoen aan de aard van de gemaakte afspraken.

7. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u met deze managementletter adequaat te hebben geïnformeerd en altijd bereid tot nadere toelichting. Uw medewerkers hebben zich ingespannen ons tijdens de controle optimaal te ondersteunen en daar bedanken wij hen van harte voor.

Met vriendelijke groet,
Eshuis Registeraccountants B.V.

drs. S. Hofsteenge RA
06 - 52 89 40 85
s.hofsteenge@eshuis.com